

UNU

9 NISAN, ANUL EVREIESC 3771

De două zile cădea o ploaie deasă ca perdeaua, iar vârful întunecat al muntelui era rece și învăluit în mireasma dulce a pinilor uzi și a pământului reavăn.

Maryam își trase peste cap himationul, o mantie largă din pânză albă, ca să-i țină de cald, și își coborî privirea către orașul sfânt, Yerushalaim. De acolo, de sus, de pe Muntele Măslinilor, priveliștea era uluitoare. Lumina stelelor poleia zidurile vechi de piatră și străzile largi. Totul era tăcut și nemișcat. Nici măcar fuioarele de fum care se ridicau din hornurile caselor nu se unduiau, de parcă ar fi fost niște filigrane negre și moarte, împrăștiate în văzduhul nebi-ciuit de vânt.

Își mută privirea către Muntele Templului. Platforma trapezoidală a Templului, susținută de ziduri masive care se înălțau în aer la mai mult de 23 de metri față de drum, acoperea o suprafață

de peste 71 907 m². Era de două ori mai cuprinzător decât Forum Romanum și de trei ori și jumătate mai mare decât templele lui Jupiter și al lui Astarte-Venus din Baalbek laolaltă. Grandoarea întregului ansamblu de clădiri, băi, curți acoperite cu mozaic, galerii superbe cu coloane și bolți desăvârșite era de neegalat în întreaga lume. Și Templul, casa lui Dumnezeu, era magnific. Era poleit cu atât de mult aur, încât atunci când razele soarelui îl învăluiau, devenea realmente orbitor. În seara aceea, la lumina stelelor, era un bastion argintiu de lumină și vise.

Maryam se întoarse către bărbatul care ședea pe o lespede colțuroasă de calcar, în stânga ei. Zvelt, cu umeri bine făcuți, de înălțime medie, avea părul negru și cărlionțat răsfirat pe umeri. Himationul alb care-i acoperea capul îi încadra fața bărboasă și contrasta puternic cu ochii lui negri și lucioși.

– Este periculos, Yeshu. Sunt oameni violenți.

– Cu toții suntem violenți, răspunse el blând.

Ea rămase în picioare o vreme, neștiind ce să spună, apoi se așeză alături de el pe lespede. Muntele Măslinilor era alcătuit din calcar, acoperit cu un strat asemănător prafului de cretă. În ciuda solului arid, pantele erau acoperite cu pâlcuri întinse de măslini, iar la altitudini mai înalte, cu pini. După câteva clipe de neliniște, ea zise în șoaptă:

– Dacă află prefectul, va crede că unelțești...

– Trebuie să-i vorbesc lui Dysmas.

Tonul din vocea lui o făcu să tacă. Se uită în altă parte și scrâșni din dinți. Nodul pe care îl simțea în gât din cauza fricii creștea din ce în ce mai tare, aproape sufocând-o.

– Maryam, te rog să ai încredere în mine. Știu cum vor privi autoritățile romane asta, dar este necesar.

El se aplecă și o sărută pe obraz, căci printr-un sărut cei perfecți sau cei care aspiră către perfecțiune zămislesc și dau viață. Cei doi au primit darul zămislii datorită grației divine care se afla în ei³.

Ea se luptă să-și stăpânească vocea tremurândă când îi răspunse:

– În zeloți nu am eu încredere.

– Sunt din Galil, la fel ca mine. Sunt prietenii prietenilor mei, oameni împreună cu care am crescut. Îmi este de ajuns ca să-mi doresc să vorbesc cu ei.

– Dar de ce acum? Își ridică disperată mâinile în aer. După ce Yohanan a fost omorât, au încercat să te ia cu forța și să te facă rege. Ne-ai cerut să evităm mulțimile deoarece îți era teamă ca nu cumva ei să te atace prin surprindere și să te prindă. Dacă o să facă lucrul acesta în seara asta?⁴

– Nu vor face asta.

Ea își lăsă mâinile jos și își încleștă pumnii. Doar cu o zi înainte el le ceruse adeptilor lui să își cumpere săbii⁵. Deși Yeshu era de părere că Dumnezeu, și nu oamenii ar trebui să caute răzbunare, nu voia să riște cu zeloții, care îi urau pe romani și voiau să stropească pământul cu sângele lor.

Sau poate se teme de romani... sau de preoții din Templu, sau de oamenii din mulțime care șipă, implorându-l să le arunce o privire. În vremurile de acum, ești înconjurat de dușmani.

Ea își mută fără să vrea privirea spre miazănoapte. Dincolo de zidurile orașului, zări zona îngrădită care fusese amenajată pentru pelerinii care inundau Yerushalaimul în timpul zilelor de sărbătoare. Mii de

corturi fuseseră deja instalate. În total, erau trei tabere pentru pelerini lângă oraș: cel dinspre miazănoapte, cel dinspre apus și al treilea, la miazăzi de scâldătoarea Siloam din valea Kidron.

Yeshu îi aruncă o privire smerită.

– Iartă-mă dacă par de neînduplecat. Doar că le-am făgăduit zeloților că mă voi întâlni cu ei aici, la ceasurile nouă din noapte. Trebuie să mă țin de cuvânt, Maryam. *Sunt* oameni violenți, dar sunt și influenți. Având în vedere că se apropie două zile de sărbătoare, este foarte important să ajungem la o înțelegere.

– Da. Bineînțeles. Înțeleg...

Jos, în vale, licăreau câteva lămpi cu petrol. Ea le privi îndelung. După oboseala acumulată în ultimele două zile, după îmbulzeala din mulțime, după atâtea strigăte și țipete, nu-și dorea decât să stea lângă el, înfășurată în pături, undeva departe, în deșert, într-un loc sigur și cald.

Reuși să-și adune curajul ca să-i pună întrebarea care o frământa:

– Yeshu, dacă... dacă vei putea să faci încă asta... vei intra în Yerushalaim?

El zâmbi și își plecă fruntea, fixând cu privirea pământul ud.

– Ești prima care mă întreabă asta pe față. Celorlalți ori le este teamă, ori presupun deja care ar fi răspunsul. Adevărul este că nu m-am hotărât încă. Trebuie să vorbesc mai întâi cu Yosef Haramati.

Yosef Haramati, al cărui nume însemna „Yosef cel din ținuturile muntoase“, era membru al sfântului Sfat al celor Șaptezeci și unu, și un prieten secret. Din ce în ce mai mulți conducători ai Templului își exprimaseră neliniștea în legătură cu Yeshu și învățăturile

lui. Yosef, în ciuda riscului la care se supuneau el și familia lui, urma să le spună ce se vorbise în spatele ușilor închise.

– Ești îngrijorat în legătură cu ce pun la cale cei șaptezeci și unu?

– Mă îngrijorează Roma, dar și membrii Sfatului mă preocupă, da.

– Sunt niște bătrâni vicleni, plini de dușmănie. Nu înțeleg de ce te urăsc atât de mult.

Ea își înfășură mai strâns himationul în jurul umerilor, tremurând.

– Ți-e frig?

El își dădu jos himationul și începu să-l înfășoare în jurul ei.

– Nu. Ea își ridică mâna ca să-l oprească. Păstrează-l. Nu tremur din cauza aerului noapții.

Ochii lui negri se umplură de compasiune. Ezită câteva clipe, apoi spuse:

– Tuturor ne este teamă, Maryam. Ne hrănim cu frică.

În timp ce își înfășura din nou himationul în jurul trupului, el privi cum lumina se juca printre măslinii care umpleau valea Kidron. Când adierea vântului își schimbă direcția, frunzele începură să licărească, iar mirosul câmpurilor proaspăt arate le umplu nările.

– Zilele de sărbătoare ar putea să-i încurajeze să ia măsuri împotriva noastră, zise în șoaptă Maryam. Apoi adăugă cu disperare în voce: Mai bine plecăm și ne întorcem după ce trece sărbătoarea Pesah.⁶ Avem prieteni în Samaria. Tu și Shimon ați fost amândoi ucenicii lui Yohanana. Poate el va...

– Maryam, zise el întinzându-și mâna ca să-i mângâie părul, acum treizeci și patru de ani, prefectul

Varus a ordonat ca două mii de oameni, luptătorii din umbră care au condus revolta împotriva Romei, să fie crucificați în munții din jurul Yerushalaimului, îți mai aduci aminte?

Ea ezită.

– Îmi aduc aminte că am auzit vorbindu-se de așa ceva. De ce?

Mugetul unei vaci o făcu să-și îndrepte atenția către dealurile dinspre miazănoapte ale ținutului Bet Ani, unde norii grei și cenușii de furtună împânziseră cerul.

– Cu toate că aveam doar doi ani, zise Yeshu, i-am văzut murind, la fel cum i-a văzut în acea lună fiecare locuitor din Yerushalaim. Roma a vrut să se asigure că am înțeles cu toții prețul plătit pentru această revoltă. El răsufală greu, iar aburul care îi ieși din gură se pierdu în aerul rece al nopții. Apoi a mai fost Yudah din Galil. Aveam doisprezece ani când a fost ucis.

Yudah înființase o sectă care se numea Cea de-a patra filosofie, ai cărei membri se comparau cu fariseii, cu saducheii și cu esenienii. Ei credeau că evreii trebuiau să se supună numai și numai voinței lui Dumnezeu. Când Quirinius, guvernatorul Siriei, ordonase întocmirea unui recensământ, Yudah declarase că numai Dumnezeu avea dreptul să Își numere oamenii, afirmând că supunerea la recensământ ar fi însemnat tăgăduirea Slavei Lui.⁷

Yeshu zise întristat:

– Îmi amintesc cum Yudah stătea pe malul Iordanului, strigând că Dumnezeu Își va elibera poporul doar dacă acesta se va ridica împotriva Romei. Yudah a fost chinuit două zile înainte să-și dea duhul.

A fost îngrozitor, nu numai pentru mine, dar pentru toți locuitorii din Galil. A fost unul dintre cei mai mari eroi ai noștri.

O rafală de vânt aspru mătură vârful munților. El își înfășură mai strâns himationul în jurul umerilor.

Maryam îi studie chipul îngrijorat.

– De ce m-ai întrebat despre Yudah și despre cei două mii de luptători?

– Deoarece zeloții au plătit un preț scump în trecut pentru credința lor nestrămutată în Dumnezeu. Ceea ce pot eu să fac este să ascult ce au de zis.

– Dar, învățătorule, te rog mai așteaptă. Poți vorbi cu ei mai târziu, după...

El își așeză mâna pe încheietura ei ca să o oprească.

Se auziră pași ușori și siguri care urcau panta spre ei. Câteva clipe mai târziu, ea zări două siluetele negre. Erau doi bărbați: unul înalt și slab, iar celălalt, scund, dar bine clădit.

Yeshu se ridică în picioare, pregătindu-se pentru întâlnire.

Când aceștia ajunseră la vreo nouă picioare de ei, Yeshu strigă:

– Dysmas, Gestas, bine-ați venit! Haideți să sedem, vă rog.

Arată spre bolovanii care se ridicau pe panta dealului din dreapta lui.

Dysmas se opri cam la patru picioare de ei și rămase în picioare. Himationul maro îi încadra oasele feței, căzând în cute zdrențuite și murdare. Avea fața trasă, ochii păreau două adâncituri negre, iar părul negru și lung în cădea pe umeri.

– Vrăjitorule, sunt surprins. Nu mă așteptam să fii aici.⁸

Yeshu făcu o reverență.

– Cu ce vă pot fi de folos?

Dysmas avea accentul pronunțat al unui om născut și crescut în Galil, la fel ca Yeshu. Fusesese deseori acuzat ca fiind zelot din cauza accentului său. Mișcarea zelotă începuse în Galil cu Yudah, majoritatea membrilor săi provenind din această regiune.

Gestas veni lângă Dysmas și își despărți picioarele ca și cum s-ar fi pregătit pentru o noapte lungă. Chipul îi era ciupit de vărsat și avea nasul turtit, spart probabil în timpul încăierărilor, și păr castaniu.

Dysmas se uită la Maryam.

– Ea ce caută aici?

– Maryam este însoțitoarea și sfătuitoarea mea.

Dysmas o analiză din cap până-n picioare, vădit deranjat de faptul că o femeie îndrăznește să ia parte la o întâlnire politică, apoi se întoarse către Yeshu.

– Leprosul a răspândit vorba în lung și-n lat, nu-i așa?

Yeshu zâmbi, ridicându-și bărbia.

– Acesta este motivul pentru care ați venit aici? Să vorbim despre vindecările mele?

– Am venit aici pentru că am văzut mii de oameni care se adună în fiecare zi ca să-ți asculte predicile. Știm că înainte să vii aici, ai fost urmat de atât de mulți oameni, încât nici nu ai putut intra în oraș, ci ai fost nevoit să rămâi la țară ca să fii în siguranță. Chiar și așa, cei bolnavi și posedați de diavol au venit la tine de pretutindeni. Se zice că unii au venit chiar și din îndepărtatul Sidon.

Yeshu răspunse simplu:

– Așa cum ați venit și voi. Aveți nevoie de vindecare?

Lumina stelelor se reflecta în ochii neclintii ai zeloților ca în niște scuturi argintii, iar Maryam își putu da seama după expresiile împietrite de pe chipurile lor că întrebarea lui îi iritase.

Dysmas răspunse:

– N-am nevoie de vreo licoare magică sau de vrăji. Am venit aici ca să aflăm ce vrei să faci de Pesah. Făcu un pas în față, se aplecă spre Yeshu și îi șopti: Chiar vrei să distrugi Templul și să înlături corupția? Eu însumi te-am auzit zicând asta. Dacă vrei să încerci să împlinești această profeție, primește ajutorul nostru.

Chipul bărbatului semăna cu cel al unei nevastăuici, sălbatic, așteptând cel mai mic semn de slăbiciune pentru a ataca.

– Ajutorul tău ar fi bine-venit, Dysmas, dacă aș ști că țelurile noastre sunt aceleași. Nu sunt convins că sunt.

– Predici în gura mare împotriva corupției și a imoralității care i-a cuprins pe preoți ca un putregai nimicitor. Și noi suntem de aceeași părere. Trebuie să-i oprim.

Yeshu tăcu, privind în jos încrunțat.

– Dysmas, este adevărat că mulți preoți, ca și cei din clasa conducătoare, s-au dedat la rele și au apucat-o pe căi greșite. Le cer dări celor săraci până când aceștia nu-și permit să mai cumpere nici măcar pâine și cheltuiesc banii astfel obținuți pe eșarfe din mătase pe care și le înfășoară în jurul brâului. Nedreptatea a întrecut orice limită. Mi se face silă, dar violența nu este o soluție.

– *Trebuie* să rupem cătușele cu care ne-a înrobit Roma și să eliberăm poporul! Cărțile sfinte spun că